

[Lange.]

førelse vilde medføre en stærkt forøget Byrde for Erhvervslivet. Jeg synes ikke, Tiden er inde til at gennemføre Bestemmelser, der betyder saadanne forøgede Byrder. Jeg tror, at det er meget mere nærliggende i dette Øjeblik at søge at faa Erhvervslivet paa Fode, saa det faar forøget Bæreevne; saa kan man siden vende tilbage til, om man ogsaa paa dette Omraade skal forøge de Byrder, som hviler paa Erhvervslivet. Det er ikke saadan, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet sagde, at man fra vor Side ikke har nogen Forstaaelse af Betydningen af, at Lærlingene faar en god Uddannelse og Undervisning. Det har man fuld Forstaaelse af. Derfor har man ogsaa været med til at bringe Ofre, store Ofre, for at opnaa dette, men man kan ikke gaa saa vidt at sige, at man kun skal se paa den ene Side af Sagen, men ikke maa se paa, hvilke Byrder man lægger paa Erhvervslivet. For øvrigt er Erhvervslivet, Haandværk, Industri og Handel, selv gaaet i Spidsen med Hensyn til Gennemførelsen af en forbedret Lærlingeuddannelse og forbedret Undervisning. Hele Undervisningen i de tekniske Skoler og i Handelsskolerne er tilvejebragt af Erhvervslivets egne Organisationer. Ganske vist giver Staten Tilskud til Opretholdelse af denne Undervisning, men til at begynde med maatte Erhvervene selv bære Byrderne, og Erhvervene har, som jeg har sagt, selv rejst hele denne Sag i Forstaaelse af, hvilken Betydning det har for Erhvervslivet, Samfundet og de unge, at man giver disse saa god en Uddannelse som muligt. Men det vilde efter min Opfattelse ikke være til Gavn for dem, der skal uddannes i de forskellige Fag, om man fik gennemført et Lovforslag som dette. Hele Tendensen i Lovforslaget fører i Retning af et daarligere Forhold mellem Principal og Lærling, end ønskeligt er, ønskeligt for Samfundet, de næringsdrivende og maaske i allerhøjeste Grad for Lærlingene.

Det kan ikke nytte noget, at man gennemfører Lovbestemmelser, der alene lægger Pligterne paa de næringsdrivende og alle Rettighederne hos Lærlingene. Den Disciplin, som er nødvendig i et saadant Forhold, kan ikke opretholdes ved Lovbestemmelser som de her foreslaede. Man griber her ind i mange Forhold, med Hensyn til hvilke det eneste naturlige er, at de ordnes mellem Principal, Forældre og Lærlinge indbyrdes, og hvor det efter min Mening slet ikke er Statens Opgave at gribe ind. Man har allerede Bestemmelser med Hensyn til Læretidens Længde, Be-

stemmelser, som jeg mener man ikke bør røre ved, og naar man her vil gennemføre Bestemmelser om Fastlæggelse af Lønnen for Lærlinge, synes jeg, det er et Omraade, som bedst ordnes mellem de direkte interesserede Parter.

Jeg forstaaer overhovedet ikke, at en Socialminister kan ønske at faa en saa vidtrækkende Bemyndigelse som den, dette Lovforslag vil give ham, til at fastsætte den Slags Forhold. Det vil blive uhyre vanskeligt for en Socialminister, der vil være stærkt knyttet til den ene af Parterne, at træffe en Afgørelse, som kan siges at være upartisk, en Afgørelse, som tager ligeligt Hensyn til begge Sider.

Med Hensyn til det forøgede Tilsyn, man her ønsker at indføre, har jeg ogsaa den Opfattelse, at dette kun vil kunne bidrage til at gøre Forholdet mellem Principal og Lærling daarligere, at skabe et Modsætningsforhold, skønt det i højeste Grad ogsaa er i Lærlingens Interesse, at der ikke bestaar et Modsætningsforhold, men at man har en Forstaaelse af — en Forstaaelse; som jeg mener, Tiden i særlig Grad kræver —, at Interesserne i dette Forhold i Virkeligheden ikke er modstridende, men sideløbende.

Jeg skal ikke gøre flere Bemærkninger om selve Lovforslaget. Men naar den højtærede Socialminister ved Forelæggelsen i den værdige, næsten højtidelige Form, der nu præger den højtærede Minister, spurgte, om det var rigtigt, at der intet Møde var holdt i det Udvalg, som blev nedsat efter Lovforslagets første Behandling i Fjor, et Lovforslag, der var fremsat af Landets lovlige Regering, saa kan jeg bekræfte, at der ud over det konstituerende Møde ikke er holdt noget Møde i Udvalget. Jeg vil som Baggrund for dette gerne fremhæve, hvad for øvrigt allerede har været sagt fra forskellig Side i Dag, at det er ikke nogen ny Sag, det her drejer sig om. I 11 af de 16 Aar, der er forløbet, siden den højtærede Socialminister og jeg kom ind i Rigsdagen, har der været forelagt Forslag om Ændringer i Lærlingeforholdet, og der er over for de Ønsker, som man fra Regeringspartierne har fremsat, ogsaa gjort betydelige Indrømmelser. I de 4 sidste Aar har vi her i Landstinget faaet forelagt det samme Lovforslag. Man kan ikke sige, at Rigsdagen ikke har beskæftiget sig med disse Forhold, men efter den Stilling, Partiet Venstre og Det konservative Folkeparti tog til Lovforslaget ved dets Behandling i Folketinget for 5 Aar siden, og efter de Udtalelser, der er faldet ved Lovforslagets Behandling her i